

sekme po 20 dienų
na gražiname jūna
digu.

LINE
LINE
be persidimo iš
DJAUS
SAVAITE
na pas
CO.
N. Y.
tus.

LIETUVOJ
Amatai Mechanika.
LIANIKU ir Sferin
mokymais. Planas
Lietuviškai ir Angl.
MAS—Ligos, Ap-
imai ir patalpinimai
u dabartinių Auto-
u. A. ir Magnetizmas.
taf ir valdymas an-
dili.
IAS—Kaip pastoti
ERTU.
turi su savom lėmim
tba. Kaina yra pri-
eriausia progą lai-
ekspertai.
u Mokykla prieš pri-
tarais.
DYKAI DIPLOMA-
omis — 10—3v.
bilių Mokykla
New York City.

AS
al slenkis, tai vieš
s.
ar jums jau yra iš-
gydote pralaimėjus
ukų slinkimo?
JR GALIMA RASTI
(plaukų tonikas), tai
pasekmingiausias gy-
vūnų alinimo. Be to
plaukus padaro juos
al blizgančiais.
panašiai kompanija
en-Rayto Plaukų To-
nikai pralaima plau-
linkimą.
te San-Rayto Plaukų
pleikose arba pirkite
o, kaina 3 cent. (pusė
už \$1.00; 4 cent.
10, pakymėdams savo
pasekmingai perma-

Ohio.
stampa, su kintančiu
EN-RAYTO FLAVES

Pirmutinis Darbo žmo-
nių Dienraštis. Išėina kas-
dien apart nedėdienių.

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY

Kaina Suv. Valst. ir Ka-
nadoj — metams \$7.00; pu-
sei — 3.50; 3 mėnesiams —
\$2.00. Kitose šalyse: metams
\$9.00; pusei metų — \$4.50.

No. 265. Telephone 3878 Stago Brooklyn, N. Y., Utarn, 9 Lapkričio (Nov.), 1920 PAVIENIO NUMERIO KAINA 4c. Metai X, Dienr. II.

VOKIETIJOS DARBININKAI IŠKIL- MINGAI APVAIKŠČIOJO RUSIJOS REVOLIUCIJOS SUKAKTUVES

Berlyne Milžiniška Žmonių Minia Tvarkingai Suroošė
Demonstraciją

Tarybinė Rusijoje paskelbta
amnestija.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Berlynas, 8 d. lapkričio.—
Vokietijos neprigulmingųjų
socialistų kairysis sparnas,
susijungęs su Komunistų
Partija vakar suruošė iškil-
mingą demonstraciją Berly-
ne paminėjimui Rusijos Re-
voliucijos trijų metų sukak-
tūviu. Dalyvavo virš 25,000
žmonių.

Minia susirinko į Lustgar-
ten, priešais buvusį impera-
toriškąjį palaciu. Kalbėto-
jai sakė prakalbas, apibu-
dindami Tarybinės Darbi-
ninkų Respublikos trijų me-
tų egzistavimo darbų vai-
sius. Taipgi nurodinėjo, ko-
kiose sąlygose toji darbo
žmonėmis valdoma šalis nū-
nai randasi. Jie šaukė žmo-
nes prie pasaulinės revoliu-
cijos, prie galutinio panaiki-
nimo darbo žmonių vergu-
vės. Demonstrantai sveiki-
no Maskvos Trečiąjį, Komu-
nistinį, Internacionalą.

Demonstrantai labai tvar-
kingai užsilakė ir todėl su-
mobilizuotoji policija netu-
rėjo progos kabintis prie jų.
Radikalinių darbininkų
tarybos užplukdė Berlyną
plakatais ir iškabomis, šau-
kiančiomis darbininkus prie
generalinio streiko tikslu,
kad paremti bestreikuojan-
čius Borsigo lokomotyvių
darbininkus ir taipgi beko-
vojančius elektros gaminto-
jus.

Nors vyriausybė atsiskakė
paskelbti 9 d. lapkričio ofi-
ciale švente, tačiau Vokie-
tijos organizuoti darbinin-
kai, remiami kairiųjų socia-
listų ir komunistų partijos,
nušalsavo, kad sekantis u-
tarninkas būtų šventės die-
na. Vienok tvirtinama, kad
valdžios darbą dirbantieji
darbininkai ir gelžkelių dar-
bis tą dieną.
Reiškia, nors Vokietijos
valdžia atsiskakė padaryti 9
dieną lapkričio oficialine
švente diena,—darbininkai
vis tiek švęs ją, nes tą dieną
sukanka dveji metai nuo
Vokietijos revoliucijos.

Londonas, 8 d. lapkričio.
— Paminėjimui Rusijos re-
voliucijos trijų metų sukak-
tūviu, teisingumo komisari-
atas paskelbė amnestiją poli-
tiniams kaliniams, sako
Maskvos bevielinės telegra-
mos. Tačiau šis amnestija
nepaliečia elementų, konspi-
ravusių arba kilusių prieš
darbininkišką respubliką.

STREIKAS APTEMDE BERLYNĄ.

Augštesnioji Silezija ir gi
kenčia delei elektros dar-
bininkų streiko.

Berlynas, 7 d. lapkričio.—
Miesto elektros įstaigų dar-
bininkai sustreikavo pėreita
naktį. Miestas banguoja
tamsumoje. Berlyno gatve-
kariai nevaikščioja.

Augštesnės Silezijos da-
viniai skelbia, kad ir toje a-
pygardoje gyvenimas esąs
paralyzuotas elektros dar-
bininkų streiku. Streikuo-
ja Chorzow'o, Zabrze ir
Gleitw'o miestų darbinin-
kai.

Laikraštis "Vossische Zei-
tung" sako, kad Chorzowo
elektros darbininkai tų įstai-
gų manadžerius išslavė lau-
kas ir jų vietosna įdėjo
streiko komitetus. Talki-
ninkų autoritetai sakosi, jie
nepajiege nieko padaryti
sutaikyme darbininkų su jų
samdytojais.

DABARTINĖ KAUNO VALDŽIA PALAIKOMA ANGLIJOS PINIGAIS?

Steigiantysis seimas išspres
Lietuvos Politinę ateitį,
bet ne plebiscitas, sako
Žellgowskio pakalikai.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Varšava, 7 d. lapkričio.—
Generolo Žellgowskio štabo
oficeriai pasakoja, kad da-
bartinėji Kauno valdžia ne-
atstovauja geriausių Lietu-
vos reikalų. Jei jiniai bus
nuversta revoliucija, tai dar-
geriau, bet jei ne, tad gene-
rolo Žellgowskio kariuome-
nė tai padarys. Pasak jų,
fronte prasidėjęs formalis
pasikalbėjimas su Lietuvos
kariuomene. Žellgowskio
šalininkai ragina ją nuver-
sti dabartinius josius ponus.

Plebiscito ideja panaikin-
ta. Žellgowskis sako, stei-
giantysis seimas, kurin pri-
valo susirinkti atstovai nuo
visų tautų, apimant geogra-
finių žvilgsniu nuo Baltijos
jūros iki Lydai, išspres Lie-
tuvos ateitį. Tasai seimas
galės prijungti Lietuvą prie
Lenkijos, padaryti ją auto-
nomine, ankštai rubežiuo-
jantis su Lenkija, arba į-
steigti visai neprigulmingą
Lietuvą.

Dabartiniuoju momentu
tarpe Vilniaus ir Kauno mū-
šiai tęsiasi. Nors nežino-
ma tikro skaičiaus kariu-

Anglijos darbininkai verčia savo valdžią mandagiai kalbėtis su Rusija.

menės nei vienos pusės, ta-
čiau sprendžiama, kad abi
pusi (t.y., Lietuva ir Zell-
gowskis arba lenkai) turi
po 10,000 kariuvių.
Vilniaus žmonės šneka,
kad tikri lietuviai nesą len-
kų priešininkais. Tik vienas
Kauno seimas, su vokiečių
pagelba įsisteigęs ir Angli-
jos pinigais palaikomas, ta-
me jiems priešingaujas.

LENKAI PASIRASYS PO DANCIGO SUTARTIMI.

Jie tai padarys 15 d. lapkri-
čio. — Francūzas buvo
tarpininku.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Paryžius, 8 d. lapkričio.—
Lenkai ir Dancigo autorite-
tai jau susitarė kaslink pa-
sirašymo po sutarcia, delei
kurios pirmiau kelė ergelį.
Pasirašymas įvyks 15 d.
lapkričio.

Sutarties projektas buvo
maž-daug tokis: lenkai ir
Dancigo gyventojai turi iš-
sirinkti komiciją kontrolia-
vimui to miesto uosto. Ton-
komisijon privalejo jėiti pu-
sės lenkų atstovų ir pusės
Dancigo. Pirmininkas be-
šališkas. Lenkai priešinosi
tam, motyvuodami, kad ši
sutartis nepreils jiems liuo-
sai naudotis jūromis ir kon-
trolluoti muitus, ką Versail-
lės taikos sutartis buvo pri-
žadėjusi. Talkininkų amba-
sadoriai nuskyrė Henrij Fro-
magest tarpininkauti prie-
šingoms pusėms.

RUSAI SUGAVO AMERIKOS MISIJĄ?

Tarybos sako, jiniai pakliu-
vusi su wrangeline armi-
ja.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Londonas, 7 d. lapkričio.
— Maskvos "Pravda" sako
kad Amerikos misija piet-
nė Rusijoje pakliuvo į bolš-
evikų rankas. Apie tai pra-
neša Maskvos bevieliniai te-
legramai. Toji misija, pas-
sak tų žinių buvo vadovau-
jama generolo Morelio.
"Pravdos" aprašyme apie
tą misijos suėmimą buvo
pasakyta:

"Ant Aleksiejevskos stoties,
kuri tapo paimta į mū-
šius rankas be jokio šūvio, sy-
kiu pakliuvo ir amerikoni-
ška misija, kurios pirmininku
esąs generolas Morel, sykiu
su kovojančiais banditais
dalyvavęs baltojoj armijoje."

Washington, D. C., 7 d.
lapkričio. — Valstybės ir
karo departymtu oficialai
sako, kad Amerikos valdžia
nepasiuntė jokios oficialinės
misijos pietinė Rusijon.
Taipgi nei vienas iš šių de-
partymtu negavo jokių da-
vinių apie suėmimą kokios
misijos.

Buvo manyta, kad tasai
"generolas Morelis" galėjęs
būti francūzas aficerius, va-
dovaujantis būrį savo armi-
jos kovoj prieš rusus, arba
gal buvo M. de Martel, gal-
va francūzų misijos, pasi-

JAPONIJA MATO PA- VOJŲ TARYBŲ-VAN- DERLIPO SUTARTY.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Tokio, 5 d. lapkričio (su-
vėlinta). — Japonijos užru-
pežinių reikalų ministerija
pažinėjo, kad ši šalis nepri-
pažista sutarties, padarytos
tarpe Tarybinės Rusijos ir
Amerikos pirklų sindikato,
kuriam pirmininkavo W. D.
Vanderlipas, jei toji sutartis
palies Japonijos reikalus.

Toliau ji pareiškė, kad,
jeigu pasaulio galingosios
šalys nepripažino Tarybinės
Respublikos vyriausybės,
Japonija neturinti teisės
pripažinti tąją sutartį, nei-
gi pasiryžusi sulaužyti savo
sutartį su Rusija arba pa-
leisti josios būtiniausius reik-
alus, kylančius iš geografi-
nių arba kitokių šaltinių.

LIETUVA VĖL ŠAUKIASI TAUTŲ LYGĄ PAGELBOS

Dvarininkas Tiškevičius pa-
davė prašymą to "gyvo-
jo nabašninko" sekreto-
riui.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Londonas, Anglija. — Lie-
tuvos atstovas Londonan,
dvarininkas Tiškevičius, į-
teikė laišką Sir Eric'ui

WRANGELIS GIRIASI, KAD JIS SULAIKYSIĄS RAUDONĄ ARMIJĄ

Sako, Krymo Susmaugoje Jo Kariuomenė Galėsianti
Išlaikyti Visus Užpuolimus

SALTIS PAGELBĖJO
RAUDONAJAI ARMI-
JAI.

Kuomet Dniepras užšalo, tai
rusams buvo lengva per-
eiti per jį.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on November 8, 1920, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Paryžius, 7 d. lapkričio.—
Baronas Wrangelis dar vis
laikosi Krymo susmaugoje,
kuri yra vienatiniu sausze-
mio keliu pasiekti taji pus-
salį. Jo padėtis "nepavojin-
ga", sako francūzų komisi-
jonierius Sevastopoly, M.
Martel.

Esą, Wrangelis tiki, jog
bolševikų armija nepajiegi-
sianti išmušti jo kariuome-
nės iš dabartinių pozicijų ir
tokiu būdu neįeisianti Kry-
man.

Francijos valdžia, pasak
davinio, nepermainė savo
nustatymo linkni tųjų dar-
bų žmonių neprieteliu, esan-
dare Dniepro upė, kuri 28-29
d. pietinėj Rusijoje; jiniai d.
labiau jau nešels jų amu-
leido peržygiuoti Raudono-
nacija kaip šelpė. Francū-
sios armijos karžygiams.

zų karinis laivas iš Toulon
bus siunčiamas į tąją su-
smaugą, kad saugoti tąją
jussalio susmaugą su milži-
niškomis kanuolėmis, bet
tas esą, daroma, idant, "rei-
kalui priešėjus, apsaugoti ir
išgelbėti esančius tenai
francūzus."

Konstantinopolio daviniai
pažymi, kad britų ir fran-
cūzų atstovai, esantieji ta-
me mieste, klausė savo vy-
riausybių, ar josios pavėlins,
kad kariniai laivai, plau-
kiojantieji Juodoje jūroje,
gelbėtų Wrangeliu. Ta-
čiaus dar nežinoma, ką j tai
atsakė Londonas ir Pary-
žius.

Sevastopolis, Krymas, 4
d. lapkričio. — Gen. Wran-
gelis aiškina, kokios prie-
davinio, nepermainė savo
Krymo pussalį. Esą tai pa-
bodo žmonių neprieteliu, esan-
dare Dniepro upė, kuri 28-29
d. pietinėj Rusijoje; jiniai d.
labiau jau nešels jų amu-
leido peržygiuoti Raudono-
nacija kaip šelpė. Francū-
sios armijos karžygiams.

Drummond'ui Tautų Lygos
sekretoriui, prašydamas pa-
gelbos delei Žellgowskio
Vilniaus užėmimo. "Laiškė
sakoma:

"Aš esu instruetuotas sa-
vo valdžios pareikšti protes-
tą Tautų Lygai priešai-
lenkų karo paliaubų sulau-
žymą ir tokiu jų atsinešimu
linkni Tautų Lygos kai-
kad po dviejų dienų mūsų
Vilniaus užėmimas, ir kre-
ipiu Lygos domą į sutarties
16-tą paragrafą, kad jiniai
priverstų lenkus pavesti tą
incidentą Lygos arbitraci-
niam nuosprendžiui.

"Mano vyriausybė yra į-
sitikrinusi, kad Lyga nebūs
apgauta pasivadinusios nere-
guliare lenkų kariuomenės
pražtingo veikimo komedi-
ja. Mes turime lapsčiai lū-
dijimų, kad tosios armijos
komandierius savo veikimui
instrukeijas gauna iš Var-
šavos."

LIETUVIŠKAS AZEFAS.

Kaunas. — Armijos tei-
smas nagrinėjo Kaune Petro
Skakausko ir Petro Vrubliausko
bylą. Tuodu asmens
tarnavo lietuvių žvalgybos
(šnipų) skyriuje ir, tuo pa-
čiu sykiu, siuntinėjo Vil-
niaus lenkams pranešimų
apie lietuvių žvalgybą, apie
lietuvių kariuomenę ir taip
tolia. Tarnaudami len-
kams ir lietuviams, juodu
ėmė algą iš dviejų išdų.

Vrubliauskas, kažin kodel
užpykęs ant lenkų, išvoge

Vilniuj visus dokumentus,
liciančius slaptą lenkų or-
ganizaciją Polska Organiza-
cija Wojskowa ir įteikė
jos lietuvių žvalgybai. Po
to jisai vėl susitarė su len-
kais ir išdavinėjo lietuvių
žvalgybos sekreturus.

Teismo posėdis ėjo prie
įdarytų durų. Skakauską
nusprendė sušaudyti, o P.
Vrubliauską pasmerkta ka-
lešjiman dešimčiai metų. Ta-
čiaus už tai, kad pasire-
miant jo pristatytais doku-
mentais pasisekė išardyti
Polska Organ. Wojskowa,
teismas prašas, kad Vrub-
liauskui būtų dovanota bau-
smė.

Tai tokis tas šnipų pasau-
lis.

VOKIETIJA UZDARYS TRIS UNIVERSITETUS.

Londonas, 8 d. lapkričio.
— Vokietijos vyriausybė
rimtai kalba kaslink uždary-
mo trijų universitetų, bū-
tent: Hallės, Griefswald'o
ir Marburgo. Šis žingsnis
gali būti padarytas delei e-
konomijos. Tuomet būsia
galima labiau apirpinti ki-
tus universitetus.

IŠ LIETUVOS

Mariampolė. — Mūsų mie-
stas kuo toliau, tuo labiau
apsileidžia. Trotuarai jau
baigia gesti ir pūti. Gatvės
vis daugiau nešvarumų
tenka matyti. Reikėtų pasi-
stengti visa tai pašalinti, nes
ligos gali greitai išsiplėsti.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00. Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

“Internacionalistai” be Internacionalo

Dabar mes gyvename tokiam momente, kad turime socialistų “internacionalistų” be internacionalo. Dalis socialistų dar skaitosi nabašniko II Internacionalo nariais. Prie tokių reikia priskaityti ir mūsų smalavirius. Dalis socialistų “išstojo” iš II Internacionalo, sukalbėjo už jo politinę dūšęlę amžina atilsį, bet neprisidėjo prie III Internacionalo. Šitie elementai ir pasiliko “internacionalistais” be internacionalo. Jų padėtis, kaip viščiukų, netekusių vištos.

Rusijos menševikų lyderis Martovas sumanė sulaukti vištos rolę ir surinkti pakrikusius viščiukus. Jis dabar važinėja po Europą, jungdamas “socialistus”; žinoma, “internacionalistus”, vienan būrin. Ar jis nori atgaivinti jau mirusį internacionalą, ar tvirti naują, tuo tarpu neteko patirti. Bet iš Berlyno praneša, kad Šveicarijos socialistai šaukia ant 27 d. lapkričio konferenciją visų tų partijų, kurios skaitosi “internacionalėmis” be internacionalo. Šioje konferencijoje busias įkurtas ketvirtas internacionalas. Jų nuomone, nieku būdu negalima esą apsieiti be ketvirto internacionalo, nes dabar daugelis socialistų pasitraukė iš II Internacionalo ir neprisidėjo prie III Internacionalo. Pirmasis jiems esą perdesinus, antrasis — perkairus. Gi jų sutvertas internacionalas kaip tik busias toks, kurian tiksia visi centrininkai.

Kad jie gali įkurti ketvirtą internacionalą — mes pilnai tikime. Bet ar jis gyvuos — kitas klausimas. Jei jis ir gyvuos, tai nebus darbininkų internacionalas — jis bus liberalų internacionalas. O kaip tokiš, juk negalės atstovauti darbo žmonių reikalų. Vienok mums nesuprantama, kodėl nesusivienyti su tais, kurie išpažįsta II Internacionalo dėsnius? Juk kaip vieni, taip ir kiti priešingi proletariato diktatūrai; kaip vieni, taip ir kiti stvoja už bendrą veikimą su buržuazija; kaip vieni, taip ir kiti tikisi reformų keliu įvykdyti socializmo svarbą; kaip vieni, taip ir kiti pripažįsta bendrosios (buržuazinės) demokratijos principą. Tai kame čia tarp jų skirtumas? Kuo geresnis bus ketvirtas internacionalas už antrąjį?

Bet čia, matomai, norima darbininkams apdumti akis. Antrasis Internacionalas darbininkų tarpe visiškai nusidėvėjęs ir jeigu jį atgaivinti, tai jau darbininkai nuo jo šalinis, kaip nuo pasmirdusio lavono. Gi naujai sutvertas internacionalas kad ir principu niekuo nesiskirs nuo antrojo, vienok jis bus padailintas revoliucinėmis frazėmis ir perstatytas darbininkams kaip tikrai revoliucinis. Tokiu būdu manoma prie naujai įkurto internacionalo pritraukti daugiau darbininkų.

Vienok tuščias darbas. Dabar darbininkai jau daugiau kreipia domos ne į frazes, bet į darbus. Ir jeigu išsųk naujai įsikūrusiam liberalų internacionalui pavyks pasigauti mažiau prasilavinusius darbininkus bei jų organizacijas, tai jomis neilgai tesidžiaugs. Kaip greit jos pamatys to internacionalo darbus, taip greitai jį apvais.

“KU-KLUX-KLAN”

“Ku-Klux-Klan”, įsikūrusi tuoj po piliečių karo pietinėse Amerikos valstijose, buvo tai slapta teroristinė organizacija tuo tikslu baltaveidžių įkurta, kad gąsdinti, bausti, terorizuoti negrus. Mat, kada pasibaigė piliečių karas, negrai įgijo politines teises ir pradėjo dalyvauti politikoje. Pietinių valstijų politikam — plantatoriam, dvarininkam, fabrikantam tai buvo peilis po gerklę. Ir štai, pietinių valstijų patriotai įkūrė slapta teroristų organizaciją “Ku-Klux-Klan”. Tos organizacijos nariai, apsiautę baltais plosčiais, apsimaskavę, susimetę į didelius būrius, terorizavo negrus.

Galite įsivaizdinti sau baisią procesiją raitų, apsimaskavusių teroristų, einančių bausti negrus! Nuo “Ku-Klux-Klan” negrai baisiai daug nukentėjo. Jie susitraukė ir nutilo, nedrįsdami kelti savo balsą prieš baltuosius pilnčiuosius.

Paskui, per ilgus metus, apie “Ku-Klux-Klan” nieko nebuvo girdėtis. Tik atmintis apie ją pasiliko, baisi atmintis apie baltas šmėklas.

Tik štai, anądien prieš pat rinkimus, New Yorko dienraštis “Herald” pranešė, jog Jacksonville, Floridoje, susiorganizavo “Ku-Klux-Klan” ir surengė parodą tuo tikslu, kad pagąsdinti negrus. Mat, negrai jau pradeda protauti, įgija daugiau drąsos. O reaktionieriams tai baisiai nepatinka.

“Ku-Klux-Klan” baus negrus, o pačius “klaniečius” nebus galima bausti, nes jie veikia slapta — jų organizacija konspiratyvė.

Dienuštitis “Globe” šiomis dienomis pranešė, kad

SMULKIOSIOS BURŽUAZIJOS PARTIJA.

Mes visuomet tvirtinome, kad Lietuvos S.-D. Partija nėra proletarinė partija. Tai esanti smulkiosios buržuazijos partija. Jeigu jai siektiek sekasi, tai tik todėl, kad jai pritaria tūla dalis sodiečių.

Organizuotuose Lietuvos darbininkuose jinau jokios įtakos neturi.

Vienas draugas praneša chicagiškei “Vilniai”, jog neseniai, Vilkauskijoje įvyko žemės ūkio darbininkų profesinės sąjungos suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo 70 delegatų. Seimo socialdem. frakcija atsiuntė suvažiavimui savo atstovą, bet jisai ten nieko nepesė. Už jo paduota rezoliucija nebalavo nei vienas delegatas.

Istikrųjų, tai linksma žinia.

“Mūsų žodis” rašo, jog tarpe organizuotų darbininkų Kauno miesto soc.-dem. menševikai neturi jokio pasisekimo. Kuomet liet. valdžia nusikėlė Vilniui (rugsėjo mėn.) socialdemokratams, nors ir dar taip karštai buvo kviečiami “Vilniaus Aido”, neišdrįso pasirodyti Vilniui.

“Mūsų žodis” sako, kad unijistų skaičius Lietuvoje (be Vilniaus) siekia stambios skaitlinės — 50,000 žmonių. Ir visas tas judėjimas eina bolševistine vage. Unijose soc.-dem. turi labai mažai įtakos.

Taigi, Kairio-Poželos partija yra smulkiosios buržuazijos partija.

MŪSŲ “ROJUJE”

Jei norite žinoti, ar plečiasi Lietuvoje darbininkų judėjimas, ar yra organizuotos profesinės sąjungos, ar gyvuoja darbininkų spauda, pereikite Kauno, Vilniaus, Šiaulių, Panevėžio karnais, pamatysite Lietuvos proletariato atstovus, netekusius laisvės, pasodintus už darbą prof. sąj. ant sausos duonos ir vandens.

Idomiausia tas, kad pas mus oficialiai sulig konstitucijos gyvuoja laisvės sąjungų, susirinkimų, spaudos ir k., bet gyvenime pasirodo, kad tos “laisvės” rašytos tik buržuazijai, krikšč. demokr. ratams ir panašioms. Darbininkai tų laisvių neįaučia. Nekalbėsime apie žinomus gerai darbininkų organizacijas ir jų veikėjų persekiojimus. Visiems žinoma, kad Liet. Prof. Sąj. Centro Biuras nelegalizuotas. “Darbininkų Gyvenimas” administratyviai uždarytas ir re-

panaši teroristinė organizacija įsikurs ir New Yorke. Ką gi ji čia veiks? Ogi, baugins, terorizuos, baus raudonuosius. Sakoma, kad 300 jaunų vyrų jau sudėjo pažadėjimą įsirašyti į Ku-Klux-Klan.

Prieš pat rinkimus daugelis New Yorko žydų piliečių gavo grąšinančius laiškus. Grąšinama pogromų rengimu, jeigu žydai balsuos už socialistus.

Tai tokie faktai. Puiki, betgi, ta demokratija, kurioj mes gyvenam!

(V. Radasta)

o jiems neduoda net laisvai susirinkti. Taip, sunkiai gyvenasi mums mūsų “rojuje”.

(Iš “Mūsų žodis”)

Dar Del Mūsų Rašėjų ir Poetų

Kada “Laisvė” tilpo straipsnelis apie mūsų rašėjus ir poetus, ten buvo pasakyta, kad tūli labai daug rašo, vienok iš jų rašėjai negali būti ir tokie tik bereikalingai laiką ir energiją eikvoja, tai daugelis tuomi pasakymu išsėidė, tūli net vedakciją išplūdo. Polemiškai su tokiomis nematome reikalo ir čia tik papildysime prie to savo straipsnelio tą, ko ten dar nedasakėme.

Kalbėdami apie rašėjus ir poetus, neturėjome omenyje tų, kurie rašinėja iš darbininkų gyvenimo žinutes, retkarčiais parašo vieną-kita straipsnelį, paliečiantį darbininkų reikalus. Šitie žmonės neprisiskaito prie rašėjų ir redakcija jų raštus, nors jie ir blogiausiai parašyti, visuomet sunaudoja, o jeigu negali sunaudoti, tai paaiškina, del kokių priežasčių negali sunaudoti. Bet tarpe mūsų yra tokių, kurie jaučiasi esą rašėjais, jie rašo eiles, plačias apysakas, scenos veikalus ir net knygas. Jie eikvoja laiką ir energiją, vienok jų visas darbas nūeina už tvoros. Ot, su tokiais tikra bėda. Jeigu tokiams rašėjui pasakai, kad jo raštai netinka ir kad iš jo rašėjas negali būti, tai jis tave tuoj pavadina kvailiu ir pasako, kad jo raštai pirmos klesos, o tik redakcija pavydi jam garbės ir todėl atmeta raštus.

Rašantis šitą straipsnį daug turėjo tokių atsitikimų. Sykį vienam gražino raštus, paaiškindamas, ko del jie negali tilpti, tai nuo autoriaus gavo keletą durnių, o savo raštus autorius pasiuntė draugui J. Baltrušaičiui, pridėdamas dargi “skundą” už grąžinimą raštų. Baltrušaitis patvirtino gražinimo autoriumi raštus mintį, tuomet autorius atsidūrė priešingame abaze.

Vienas mūsų draugų ir dar darbėčių draugų tarpe vietos lietuvų, užsimanė knyga rašyti ir užklause, ar redakcija apsiims jo veikalą ištaisyti. Tuo tarpu minimas draugas negali tvarkingai raštu surišti nei trijų sakinių, gi imasi knygos rašymo.

Yra ir tokių, kurie parašo arba išverčia veikalus ir kada jau redakcijos atsako spausdinti, tai bando paityti savo lėšomis juos išleisti. Kada redakcija parase kritika vienos tokios knygos, tai nuo autoriaus gavo plūstantį laišką, kuriame redaktorius išvadino asilais, mulais ir kitokiais vardais, o visa tai atlikęs, “autoritetingai” užreiškė, kad kaip kapitalistinė spauda negalinti apjuodinti bolševizmo, taip redakcija negalinti apjuodinti jo knyga ir kaip bolševizmas plėtojasi, taip ir jo veikalas platinsis. Štai kame didžiausia bėda su tokiais rūšies rašėjais.

Jeigu tokiems rašėjams pasakai teisybę, tai ne tik išgirsti tą, ko nebuvai girdėjęs, bet dar išgijį didžiausiu sau priešą. Pasakyk, kad pas tave nėra gabumo, kuris reikalingas eilių bei kokių nors veikalų rašytojui, tai jis tau atsako, kad tokio daktro, kaip “gabumas”, pasaulyje visai nėra ir tu kvailystes kalbi. Aš gerai žinau, kad mano veikalas puikiai parašytas, tik tu nenori talpinti.

Korespondentų, paprastų straipsnelių rašytojų mes prie rašėjų nepriskaitome. Žinoma, nematuojuame vienu mastu ir tų, kurie rašinėja eiles ir apysakaites, nes dalis iš tapo darbininkų, turinčių tam tikrus gabumus, prasilavino ir dailioje literatūroje. Pavyzdžiui, “Atžalos”, kurios rengiamos spaudai, veik išimtinai parašytos prasilavinusių dailiojoje literatūroje darbininkų.

ATSISAUKIMAS I AMERIKIECIUS

Gerb. Draugai!

Nuoširdžiai sveikinam Jus, bendros idejos draugai, linkėdami geriausio pasisekimo atkakloj kovoj už darbininkų pasilivuosavimą nuo buržuazijos ir kapitalo jungo ir tariam išanksto ačiu už žadėjimą sušlepti mus literatūra.

Kad “Naujienos” ir “Keleivis” mums nepakeičų ir veda šuntakiais, mes puikiai žinom, bet del skurdžios ir begalo sunkios Liet. mūsų padėties, kreipėmės į jų ir kitas redakcijas, kad siųstų laikraščius, ypač žurnalus, del pajaviravimo mūsų tamsaus-pilko gyvenimo....

Lietuvoje darbininkiškos geros literatūros didžiausia stoka ir jos beveik nėra, nors, kartais, ir pasirodo lapelis, kitas, arba knygutė — brošiūrėlė — tai ir ta nelegalė — baisi....

Kelius, koku būdu mes gautumėm iš jūsų literatūros, įieškiosime ir, turbūt, surasime.

Mūsų darbininkų prof. sąjungų padėtis nepakeičiama. Sąjungos gyvuoja tik ant popierio, bet jų veikimas slopinamas, persekiojamas ir matyti norima visai pasmaugti. Dabar karo stovis. Sąjungom daryt susirinkimų neleidžia. Vakarų stątyti irgi sąjungos vardu ir jos naudai komendantas leidimė neduoda. Kada nu-einama prašyt leidimą, komendantas tyčiojasi, kolioja, sakydamas: jūsų sąjungas uždarysiu, jum reikia įkirst po penkiosdešimts, jūs bolševikai ir t. t. Viskas bjauriau ir žiauriau, kaip caro laikais; areštai, kratos, pilni kalėjimai sąjungų darbuotojų. Darbininkai, kol pri-truks kantrybės, kenčia ši paniekinimą. Šiauliuose ir apskirty organizuotų darbininkų sąjungas apie 4,000, bet tik “de jure” dar nepripažinti — nelegalizuoti, tik “de fakto”, kaip ir pati Lietuva. Liet. Prof. Sąjungų Centro Biuras išrinktas 1920 m. taip-gi dar nelegalizuotas.

Darbininkai begalo išnaudojami dvarininkų, stambų ūkininkų ir kitų darbininkų, nuskurę, nuplyšę, išbadę, suvargę, tankiai ligų visokiu kankinami velka sunkų jungą. Šiauliuose daugybė darbų, darbo nėra. Tai tik ra Liet. darbininkų padėtis, kalbamo rojas, laisvės ir demokratybės darbininkams nėra, tomis gerybėmis tik buržuazija naudojasi, o darbininkai gali tik svajoti apie jas. Dabar tik juodašmėčiai, krikšč. demokr. ir kitos tamsios įiegos organizuoja, vilioja darbininkus.

Lietuvos darbininkų organizacijom labai trūksta lėšų. Ar negalėtumėt draugai, Amerikos darbininkai, sušlepti? Darb. Spaudos Fondas prie Centr. Biuro Prof. Sąjungų ir abelnai sąjungų organizuotės darbas labai trūksta lėšų.

Galim taip-gi pranešti, kad iki šiolei visom Amerikos darbininkų aukom: draubžiais, pinigais ir kitais naudojosi tik buržuazija ir spekuliantai — šmugliai, darbininkai jų nematė. Todėl, tai Amer. darbininkų klaidai turi būti galas ant visdos, jeigu darbininkai nenka aukas ir jie jas aukuoja, tad jos turi būti sunaudotos darbininkų reikalams ir pasiektos darbininkų organizacijoms. Jūs, draugai, nors sunkiai, bet vis-gi daugiau uždėrdami galėtumėt daug padėti Liet. skurstantiems broliams, darbininkams.

Su draugišku linkėjimu per okeaną spaudžiam Jūsų dešines, draugai!

(Antspauda ir sekretoriaus parašas).

Siauliai, 3 d. spalio, 1920.

ZIGZAGAI

Aš visgi nesuprantu, kas privertė “Keleivį” palikti rašius apie “Laisvės” “seifininkus”? Jis buvo taip išsismaginęs, o dabar staiga nutilo. Man rodosi, dabar jis kaip tik apie “seifininkus” galėtų gauti daugau informacijų.

“Keleivio” administratoriūs, viešpaty Gegužis, nieku būdu nespeja laišku rašinėti savo skaitytojams, aiškindamas, kad “Laisvės” redakcijoj dirba šnipai ir kad vienas jų turis ragdonus plaukus. Jis nusiskundžia, kad kiekvienas laiškas, parašytas skaitytojui, apsieims brangiau, negu “Keleivio” metinė prenumerata.

Man gaila, kad tas žmogelis, eikvodamas tokias dvanas savo skaitytojams, negautų kišeninę džiovą.

Vilnių užėmė lenkai, o Kauną — žydai, nes paskutiniai Kauno “Lietuvos ir “Laisvės” numeriai tapo atspausdinti žydų kalba.

Grafas Tiškevičius, Lietuvos ambasadorius, pareiškė, kad Lietuvos valdžia jau sutinkanti jungtis su Lenkija. Taip, Tiškevičius viena ar Lietuvos buržuazija ar Lenkijos buržuazija ar dvarus globos nuo nematėlių darbininkų.

K O R E S P O N D E N C I J O S

"DARBINŪKŲ DRAUGAI".

WORCESTER, MASS. — Aną dieną nuėjau į L.D.L.D. 7 apskrįčio koncertą ir sėdžiu, laukiu pradžios. Prieina prie manęs vyrukas su knygelėmis ir siūlo, kad pirkčiau. Klausiu, kokios čia knygelės. "Va labai puiki knygelė, parašyta Rimkos "Lietuvos Klausimas Karės Metu"; va "Kražių skerdynės"; čia "Kelioms į Sidlavą"... Ačiu, aš jas skaičiau, — jam pastebėjau. Pardavėjas nuėjo siūlinti kitiems savo tavorą. Aš klausiu šale manęs sėdinčio: "Kodėl nepardavinėja L.D.L.D. savo knygu, bet pardavinėja tautiškasias?" Kaimynas atsako: "Mat, draugai, čia pardavinėja ne L.D.L.D. kp., bet S.L.A. 57 kp. — Kam jam čia leidžia pardavinėti, juk tautininkai neleidžia darbininkams literatūros platinti jų parengimuose?"

— Bet S.L.A. 57 kp. yra pirmieji draugai ir jie priklauso daug Worcesterio pirmieji, net jos pirmininkas yra pirmieji darbininkų draugai...

Prasidėjo koncertas ir nebeteko daugiau pasikalbėti.

Štai, 25 d. spalio buvo S.L.A. A. 57 kp. teatras. Nueinu. Tik spėjau įti svetainė, kaip štai pasirodė S.L.A. 57 kp. pirmininkas, p. P. Dėdynas su pranešimais. Jis prabilo: "Gerbiajami publikai! Aš turiu jums labai svarbų pranešimą. Sekandą nedėlia yra reikalinga padariau ant gatvių, kur bus užprotestuota prieš lenkų ėjimą į Lietuvą, todėl kiekvieno S.L.A. nario yra šventa pareiga dalyvauti parodoje. Būtinai turi dalyvauti visi!" Na, manau sau, tai jau pirmieji (į atbulą pusę) ir dar "darbininkų draugai", kaip kad worcesteriečiai sako, — jau tiki, kaip kad senovėje tikėjo, kad su puodų sukėmim ir pečiadangte nubaidydavom piktas dvasias nuo saulės, kuomet saulė užtemdavo. Taip jie baidys lenkus iš Lietuvos po Worcesterį bevaikščiūdami. Eš, praštai su worcesteriečių darbininkų "draugais" pirmieji.

Bet tai dar ne viskas. Pasiėngus teatru ir žmėnėms einant lauk, ties durimis L.M.P. S. narė dalino savo centro išleistus lapelius, raginančius nemėti savo klesos — darbininkų klesos mirtinus priešus. Užtėmė tai "darbininkų draugas" ir kad jau puolė, tarsi meška ant dūmų, saukdamas: "Kas tau pavelino dalinti čia lapelius?! Nevalia čia dalinti!" — ir tvėrė dalintoją už rankos, tarsi norėdamas jį išlaužti. Še, tau ir... "draugas"! Susitkęs tą pažįstamą, kuris sakė, kad askriminis rėksnukas darbininkų draugas, užklausiu: "Na, kaip tau patiko darbininkų draugas, kuris net darbininkų lapelių dalint uždraudžia savo "pirmieviškos" kuopos parengime?... Dar net vertė narius dalyvauti tautininkų "sorkėse"?"

— Nepatinka, drauge... Mes iki šiol apie jį visai kitaip manėme... Dabar jau matome... Je, dabar jau daugelis mato kur link tie "darbininkų draugai" traukia. Gerai. Bet būtu būvę geriau, kad būtų ne-

duota taip didelius ragus tiems "draugams" išsiaiškinti.
Raudonoji Rožė.

PATRIOTŲ MARSĀVIMAS.

CHICAGO, ILL. — Nedėlio, 31 d. spalio apie 2 val. po pietų, mūsų apielinkėj įvyko prieš lenkus protesto demonstracija, prie kurios rengėsi tulą laiką vietiniai klerikalai, tautininkai ir smalviriai. Toj demonstracijoj dalyvavo tūkstančiai lietuvii darbininkų. Iš jų veidų galima buvo pastebėti, kad jie buvo uždegti patriotizmo dvasia, kurią vietos laikraščiai ir "Draugas" ir "Naujienos" — skiepijo per paskutines kelias dienas, talpindami įvairius atsitaukimus ir paveiklus; kuriuose jie perstatė Lenkija vilku, o Lietuvą — eruku, visai nepažymėdami, kad ne Lenkija, kaip tauta, kalta Lietuvos plėšime, bet Lenkijos imperialistų saujalė, kurią remia Francijos, Anglijos ir Amerikos buržuazija, ir kuri yra pakvaišusi už kariavimu naujų teritorijų. Kadangi tie laikraščiai sėjo per kiek laiko tarpe nesuipratusių darbininkų neapykantą prieš lenkus, o ne prieš jų godžią imperiališką buržuaziją, tai nebuvo stebėtina girdėti iš maršuojančių būrio: "Išmušim visus lenkus!" Tai vienur, tai kitur lenkai išsitarimai buvo girdėti. Visi vėlukais mojavo, tartum vydamis visus lenkus lauk iš Chicago. Daug, daug būvo ir automobilių, kuriuose važiuvo turtingesnė lietuvii dalis — buržuazija. Automobiliai buvo apraišioti vėliavomis ir apkaisti vėlukais. Buvo iš dalies ir graudu žiūrėti, kaip tie klerikalai, ponai tautininkai ir smalviriai sutraukė tokią minialę darbininkų ir vilioja iš jų centus, žaidžiami ant jų jausmų visokiomis tautiškomis ir "tvėlynės" meilės frazėmis. Bet buvo ir gaudaus juoko bežiūrėnt į tą "parodavimą", pamatėme automobilius, apkaisytus Lietuvos ir Amerikos vėlukais, o užpakalyje prižiūstas apgarsinimas su užrašu: "Vote for Debs". Šalygatvė bestovintys žmogus klausė kitų, paskui važiujančių: "Kodėl neturite nei vieno raudono vėluko"? Tie jam atsako: "Lenkų raudonas — kaip-gi mes jį galime turėti! Mes prieš lenkus protestuojame!" Tas žmogus, juokdamasis tarė savo draugui: "Ar girdi, matai kokie jie ignorantai — nežino, kad raudona vėliava yra Rusijos, o ne Lenkijos." Jo draugas jam atsakė:

—Tas man nenuostabu, kad lietuviiška smulkioji buržuazija nieko neišmano apart dolerio, bet man tik keista, kaip tie "socialistai" driso prikabinai prie savo automobilio "sainą", su užrašu "Vote for Debs", kaip jie save vadinantys "tarp tautiniais" nėjo dalyvauti šiandien su socialistais, bet apkaisho jo savo vežimus buržuaziškomis vėliavomis ir sykiu su klerikalais ir "tautičiais" saukia, rėkia už buržuazinę Lietuvos demokratiją? Tas tai mane stebina, — tėsė toliau minėtas žmogus. Bet pirmasis pasakė, kad tai paprastas atsitikimas,

jis sakė, kad p. Grigaitis jau seniai taikosi prie "tautičią", bet iki šiam laikui dar nebuvo geros progos susukti tiems keliems savo "sajungos" nariams protą ir nuvesti juos į tautiška darbuotę; bet šiandien jam pasisekė. Antrasis atsakė pirmajam: "Tur-būt taip ir bus..." —Bet, ar žinai, eikime pasiklausti, ką Grigaitis pasakys". Juodu nužingsniavo.

Po valandėlės ir aš traukiau svetainės linkui, kad išgirdus, ką tie ponai pasakys. Priėjus prie tos militariškos, Sevent Regiment Armory, svetainės, bandžiau įeiti į vidų. Bet kur tau? žmonių prisigrūdė ir policistai neleidią pavienių, kurie neturi draugijų ženklelių. Kad negalima įeiti — ką darysi! Sumaniau palaukti. Dairausi aplinkui. Vieni grūdasi į svetainę, kiti negalėdami įsbriaudę, grįžta namo. Automobilių privažiuo daugiau ir daugiau. Minia ūžia. Parėjau nuo svetainės toliau ir laukiu kol bus galima įeiti. Netoli nuo manęs stovėjo du vyrai. Matyt, buvo protaujantys darbininkai. Vienas iš jų sakė: "Tai ką reiškia tas mūsų protestas. Juk apie metai ir pusę, kaip mes toj pačioj svetainėj protestavome prieš lenkų vežimams Lietuva ir užgriebimą Vilniaus. Ar tas mūsų protestas ką malkū? Nieko. Bet kuomet ruošiasi atėjo, tai Lenkijos militaristai turėjo išsinešinti vežimais. Bet Lietuvos valdžia už jų gerą darbą už išvijimą lenkų erelio — areštuodavo ir nuėinkluodavo juos. Pagaliau net "eiles" parašė: "Dolšeivikų Išleistuvės", kuriose sakoma: "Angarietį pažabosim, ant Kapusuko raiti josim... kaulus išbarstysim" ir t. t. Taigi — taip su Vilniu. Bet jei Lietuvos darbininkai būtų susijunge su Rusijos darbininkais, kaip pastarieji buvo išviję lenkų imperialistų iš Vilniaus, ir būtų davę "kiką" buržuazinei valdžiai, kuri susideda iš kunigų, dvaronių ir jų čebatlaizų — šiandien Vilnius būtų Lietuvos!"

—Lietuvos valdžia smaugė ir smaugia susipratusius Lietuvos darbininkus, šaudo ir plaka rykštėmis jų vadus — ve, kokie Lietuvos darbininkai ir negalėjo susivynti su Rusijos darbininkais.

—Taip, taip, — atkartoj pirmasis.

Užbaigus jėms kalbą, ašėjau į svetainę. Jau policistai! Mes prieš lenkus protestuojame!" Tas žmogus, juokdamasis tarė savo draugui: "Ar girdi, matai kokie jie ignorantai — nežino, kad raudona vėliava yra Rusijos, o ne Lenkijos." Jo draugas jam atsakė:

—Tas man nenuostabu, kad lietuviiška smulkioji buržuazija nieko neišmano apart dolerio, bet man tik keista, kaip tie "socialistai" driso prikabinai prie savo automobilio "sainą", su užrašu "Vote for Debs", kaip jie save vadinantys "tarp tautiniais" nėjo dalyvauti šiandien su socialistais, bet apkaisho jo savo vežimus buržuaziškomis vėliavomis ir sykiu su klerikalais ir "tautičiais" saukia, rėkia už buržuazinę Lietuvos demokratiją? Tas tai mane stebina, — tėsė toliau minėtas žmogus. Bet pirmasis pasakė, kad tai paprastas atsitikimas,

jis sakė, kad p. Grigaitis jau seniai taikosi prie "tautičią", bet iki šiam laikui dar nebuvo geros progos susukti tiems keliems savo "sajungos" nariams protą ir nuvesti juos į tautiška darbuotę; bet šiandien jam pasisekė. Antrasis atsakė pirmajam: "Tur-būt taip ir bus..." —Bet, ar žinai, eikime pasiklausti, ką Grigaitis pasakys". Juodu nužingsniavo.

kalbėtojas užbaigė savo kalbą. Pirmininkas Hertmanavičius ir visur, lauką leidžia nieko nemikčiodamas (mat kalbėjo anglišką kalbą, o anglišką kalbą ne kiekvienam "forėineriui" sekasi kalbėti), perstato kokį tai vyruką, tur-būt airį. Pastarasis kad mojavo, tai mojavo Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Jo kalbą mažai kas girdėjo, bet publika trypė, užė; tur-būt užė, tai, kad jis paplėvė savo kaip "paukštėlis". Užbaigus vyskupui plėvėsuoti, pirmininkas perstatė dar vieną kunigą. Tas užrėkė jaučio balsu, bet jo žodžių nebuvo galima suprasti. Tik po valandėlės išgirdau jo žodžius: "Prakeikti lenkai!" Aš pasisteliu ir klausau ausis ištemps, bet nieko kito negalima buvo išgirsti, apart jo saukimus ir trypimo kojomis. Jam J. Jukelis. Kalbėtojas savo atsisukus išsigerė vandens, pamačiau dar vieną žilą "tėvelį". Tariau sau: "Po šimts pykių, ar čia tik kunigai ir sakyk pa mokslus?" Bet atsiminiau, kad turi kalbėti ir žilabarzdīs kontraktori. Dairausi, kur jis randsi (mat ant estrados buvo daug kalbėtojų, tai ir ne lengva buvo užmatyti). Žiūriu — sėdi šalyj kunigo ir sukina savo barzdukę, it žydus špōsą iškrėtęs. Užbaigus tam kunigui rėkti, pirmininkas perstatė kokį tai profesorių. Tam pabaijus, pirmininkas, stenedamas, mikčiodamas, perstato p. Grigaitį, "Naujienų" redaktorių. Grigaitiui pradendant kalbėti, aš dasigavau arčiau prie "steičiaus". Pasisekė išgirsti visą jo kalbą. Čia aš neminėsiu daug jo kalbos, nes jis beveik taip pat kalbėjo, kaip ir visi kiti patriotai. Jis, tarp kitko, pasakė, kad mirsime už tautą taip, kaip airių kovotojai miršta. Visoj savo prkalboj suminėjo darbininkus tik du sykii. O taip — visa gerkle rėkė: "liaudė! liaudė! Mus liaudė apgins! Tik liaudės mes turime užtarimą!" Taipgi sakė, kad mums dabar reikia važiuoti Lietuvon; pdrvažiatvė turime išvyti visus dvarponius ir atimti jų turtus, kuriuos sutvėrė jiems mūsų liaudis (čia jis taip darė, kad kopūstas būtų čielas ir ožka soti, tai yra, nesakė, kad darbininkai sutvėrė ponams turtus, bet liaudis, kas užganėdino smulkioją buržuaziją). Kitais žodžiais pasakius, Grigaitis pasakė tikrai patriotišką prkalbą, kuri net ir kunigams patiko. Jie plojo jam savo baltais delneliais. Dar daugiau buvo juoko iš to pusbajorio pirmininko, kuris mikčiojo ir mikčiojo visą laiką, bet tas darbininkams nesvarbu.

Ir taip tas visas užsibaigė.
Puer Det.

MASKARADŲ BALIUS.

ROCKFORD, ILL. — 2 d. lapkričio LMPS. 5 kp. ir LDLD. 29 kp. turėjo surengusios maskaradinį balių. Balius buvo rengiamas bendromis spēkmis ir labai gerai nusisekė. Pelno liko \$40.00. Likusį pelną abi kuopos pasidalino pusiau. LMPS. 5 kp. Nors nuo kalbėtojo buvau tik 60 pėdų, bet nieko nebuvo girdėsi. Tačiau, kaip kurie net toliau už mane sėdintys ploja delnais ir švilpia... Klausiu šale manęs stovinčio žmogaus, ar jis girdi, ką "jagamascius" sako. "Ne," — atsakė jis. Tai kam, tie žmėnės, plōja? — paklausiau jo. Tas žmogus atsakė man, kad tie žmėnės, kad dauzo delnais, nežino kam jie daro. Dar biskį arčiau priartinau. Tuo tarpu pirmas

ŠIS BEJ TAS.

HYDE PARK, MASS. — Iš mūsų kolonijos "Laisvė" niekas nieko neparaso. Nejaugi pas mus nėra nei vieno mokaščio rašyto? Jei taip būtų, tai nekask... Ne, netikiu, kad taip būtų! Nerasoma, veikiausiai, dėl apsilėidimo. Šiokių-tokių įvykių ir čia būna. Štai, 31 d. spalio pas mus kalbėjo klerikalas Gudas ir jo adjutantas Shamas. Kalbėjo apie Lietuvos valdžios bėdas ir pavojus iš lenkų pusės.

IS MŪSŲ VEIKIMO.

BRIDGEWATER, MASS. — Vietos lietuvii veikimas politikos srityje syvasai nustojes. Didžiūma veiklesnių žmonių užsiėmė savo reikalais prie darbininkų ko-operacijos, kurių

ir darbuojasi; o didžiūma, kaip ir visur, lauką leidžia nieko neveikiant. Bet atėjus šaltesniam orui, jau pradėdamą po biskį šį-tą veikti. Štai, spalio 10 LMPS. 30 kp. turėjo surengusi prelekciją dėl Dr. F. Matulaičio, kad mojavo, tai mojavo Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Jo kalbą mažai kas girdėjo, bet publika trypė, užė; tur-būt užė, tai, kad jis paplėvė savo kaip "paukštėlis". Užbaigus vyskupui plėvėsuoti, pirmininkas perstatė dar vieną kunigą. Tas užrėkė jaučio balsu, bet jo žodžių nebuvo galima suprasti. Tik po valandėlės išgirdau jo žodžius: "Prakeikti lenkai!" Aš pasisteliu ir klausau ausis ištemps, bet nieko kito negalima buvo išgirsti, apart jo saukimus ir trypimo kojomis. Jam J. Jukelis. Kalbėtojas savo atsisukus išsigerė vandens, pamačiau dar vieną žilą "tėvelį". Tariau sau: "Po šimts pykių, ar čia tik kunigai ir sakyk pa mokslus?" Bet atsiminiau, kad turi kalbėti ir žilabarzdīs kontraktori. Dairausi, kur jis randsi (mat ant estrados buvo daug kalbėtojų, tai ir ne lengva buvo užmatyti). Žiūriu — sėdi šalyj kunigo ir sukina savo barzdukę, it žydus špōsą iškrėtęs. Užbaigus tam kunigui rėkti, pirmininkas perstatė kokį tai profesorių. Tam pabaijus, pirmininkas, stenedamas, mikčiodamas, perstato p. Grigaitį, "Naujienų" redaktorių. Grigaitiui pradendant kalbėti, aš dasigavau arčiau prie "steičiaus". Pasisekė išgirsti visą jo kalbą. Čia aš neminėsiu daug jo kalbos, nes jis beveik taip pat kalbėjo, kaip ir visi kiti patriotai. Jis, tarp kitko, pasakė, kad mirsime už tautą taip, kaip airių kovotojai miršta. Visoj savo prkalboj suminėjo darbininkus tik du sykii. O taip — visa gerkle rėkė: "liaudė! liaudė! Mus liaudė apgins! Tik liaudės mes turime užtarimą!" Taipgi sakė, kad mums dabar reikia važiuoti Lietuvon; pdrvažiatvė turime išvyti visus dvarponius ir atimti jų turtus, kuriuos sutvėrė jiems mūsų liaudis (čia jis taip darė, kad kopūstas būtų čielas ir ožka soti, tai yra, nesakė, kad darbininkai sutvėrė ponams turtus, bet liaudis, kas užganėdino smulkioją buržuaziją). Kitais žodžiais pasakius, Grigaitis pasakė tikrai patriotišką prkalbą, kuri net ir kunigams patiko. Jie plojo jam savo baltais delneliais. Dar daugiau buvo juoko iš to pusbajorio pirmininko, kuris mikčiojo ir mikčiojo visą laiką, bet tas darbininkams nesvarbu.

219

Hydeparkiečiai turi vieną "gabų" žmogų, kuris nuolatos rašo į "Sandarą" ir "Keleivį" įvairius melus. Jis rašo apie viską, bēt "užmiršo" parašyti apie savo burdingbosio vieną įnamį, kurį burdingbosis vijo nuo savo "širdukės" "tik apatinuose". Well, jei jau pačiam apie taip artimus dalykus nesimori rašyti, tai bent savo draugų paprašyti, o jie su tuo trubeliu supažindintų "K." ir "S." skaitytojus.

V. K.

L. M. P. S. KP. BALIUS.

COLLINSVILLE, ILL. — 30 d. spalio įvyko vietinė LMPS. kuopos "kepurii balius". Taipgi buvo skirtos dovanos, kurias laimėjo šios ypatos: 1 — P. Zidolikas, 2 — C. Mačiulis, 3 — P. Koševičia, 4 — K. Guzevičienė.

Nors publikos buvo neperdaugiausios, bet visi linksmai laiką praleido. Pelno liks virš \$20. Mūsų mieste, išskiriam LMPS. 51 kp., kitos kuopos bei draugijos visai mažai ką veikia. Laikas subrusti, draugai, it pradėt dailės darbą, kuris atnešą naudą mums ir visuomenei.
S. Suvalkietė.

ŠIS BEJ TAS.

HYDE PARK, MASS. — Iš mūsų kolonijos "Laisvė" niekas nieko neparaso. Nejaugi pas mus nėra nei vieno mokaščio rašyto? Jei taip būtų, tai nekask... Ne, netikiu, kad taip būtų! Nerasoma, veikiausiai, dėl apsilėidimo. Šiokių-tokių įvykių ir čia būna. Štai, 31 d. spalio pas mus kalbėjo klerikalas Gudas ir jo adjutantas Shamas. Kalbėjo apie Lietuvos valdžios bėdas ir pavojus iš lenkų pusės.

IS MŪSŲ VEIKIMO.

BRIDGEWATER, MASS. — Vietos lietuvii veikimas politikos srityje syvasai nustojes. Didžiūma veiklesnių žmonių užsiėmė savo reikalais prie darbininkų ko-operacijos, kurių

Pastarasis įsakė savo parapijonams prašalinti tuos "suponėjusius" iš parapijos ir iš visų lenkiškų "sosaidžių". Na, o parapijonys, juk turi klausyt savo dvasiško vado... Lenkai parapijonys prieš sulenkėjusius lietuvius kryžiaus karą jau pradėjo. Matysime, kas iš to išeis.

Anglies degėsių krislą ir gražias merginas labai sunku prašalinti iš vyriškio akciu.

KURSAI NUPUOLĖ

Tai geriausia proga daug anksinų į Lietuvą nusisūti. Greitume nusiuntimo pinigų nieks su manim negal lentkynuoti; vielsma pinigų siuntėjams pristatoma kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorėjų agentūra į Liepą, Hamburgą ir visur. Pasai kelionei į Lietuvą. Padarymas lietuviiškų dokumentų.

Pingus siųskite per pašto Money Order. Rašdami pridėkite 2c. stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS, 63 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

"Laisvės" Knygyno KATALOGAS

MOTERŲ PADEJIMAS EVANGELIJOJ IR APASTALŲ RAŠTUOSE. Parašė Z. Aleksa. Ši knygelė išaiškina, kokia moterų padėjimas buvo gilioj senovėj ir kaip link moterų atsinešdavo Kristaus apaštalai ir pats Kristus, kurio mokslą skelbė dabartinė mūsų dvasiškija. Ypač patarimai ja perkalyti moterims — 20c.

GRIUVEŠIUOSE. Parašė K. Jaučiūkaitis. Tai yra labai smagi apyskaitė, kuri atvaizdina būdą likimo Lietuvos tarmaitis. — 15c.

ZENYRA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS, su priedu LYTIŠKOJI ETIKA. Labai naudinga knygelė. Telpa daug gražių patarimų vedusiems ir tiems, kurie mano vesti Antra laida. — 15c.

DARBO ŽMONIŲ ISTORIJA. Ją turi perkalyti kiekvienas darbininkas. — 50c.

Tuojaus gaukite naujaisį "Laisvės" leidinį

SOCIALIZMO BESIVYSTYMAS IS MOKSLO I VEIKIMA

Parašė KAROLIUS RADEKAS.

Tame vaikale trumpai, bet reikšiai nušviečiamas socializmo besivystymas iš utopijos į tvirtai pamatuotą mokslą, o paskiau ir į veikiamą tikramam gyvenimam.

Knygelėje peržvelgiama socializmo istorija nuo pat jo paskelbimo K. Markso dėmionose. Nurodoma, kaip tasai grynas Markso mokslas buvo klastojamas įvairių pašaliniių elementų, kurie alkino jį taip, kaip jėms geriau patiko, laikydamiesi tikrąja to mokslo minti.

Toliaus nurodoma, kaip kapitalizmo augimas ir jo kova prieš darbininkus privedė prie žlugime visus minėtus socializmo reformuotojų įsivaizdinimus ir priverė darbininkų klasą nuo jų atstaryti. Parodoma, ko išmokino darbininkus pasaulinė kare ir Rusijos revoliucija; koki būdu tase priartinta socialis revoliucija ir kodai jina! Rusijoje priėmė Tarybų valdžios forma, ir t. t.

Šia knygelė būtinai turi perkalyti kiekvienas darbininkas, kad įgtų aiškų supratimą apie vystymosi socializmo gyvenimam.

Knygutės kaina 25c.

Gaunama "Laisvės" knygyne, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ninkas, kad gauti supratimą, koka buvo likimas darbo žmonių prašyti ir kaip jie kovoją. — 25c.

DARBININKŲ MOKSLAS. Kaina 20c.

FARMACONAL. 3 akty puiki komedija. Kaina 50c.

KODĖL BAZNYCIA PRIESTINAIJ SOCIALIZMU? Verta perkalyti kiekvienam, ypač tikinčiam žmogui. Kaina 15c.

LAISVĖS KALINYS. Justine Tu-mėno poema. Kaina 10c.

LIETUVA SUSAIS. Buvusiojo ledu gadyne arba žmonių atėjimui bel praėjus. Kaina 20c.

VELNIAS. Parašė R. G. Ingersoll, vertė Ferdinand de Samozitia. Joje aprašyta visa velnio istorija. Jo darbai ir galybė. Kaina 20c.

ISVOGIMAS IS PAVIAKO 10 KALINIU. Kaina 20c.

SEIMYNOS ISTORIJA. Peržvelgia seimynos formas ir besipildymą mas senovėj. Kaina 10c.

VOKIETŲ KAREIVIO KARES ATSIMINIMAI. Tai yra įdomiausia knyga, kurioje atvaizdinta baissios Europos karės paveikslai ir koka įtekmė karė daro ant darbuvi dvasios. Kaina 75c.

Apdaryta 1.00

VYRAS. Ką kiekvienas vyras turi žinoti apie gimties reikalus. Parašė Dr. A. J. Karalinas. Kaina 25c.

APIE RUSIJOJ POLITINES PARTIAS. Kaina 35c.

KAS TIE SOCIALISTAI IR KOD JIE NORI? Kaina 15c.

BADAS. Kaina 75c.

Ta pati apdaryta 1.00

K. MARKSAS—JO GYVENIMO IR MOKSLO CHARAKTERISTIKA. Kaina 1.00

Ta pati apdaryta 1.50

VELNIO BAZNYCIA. Kaina 50c.

RAUDONAS JUOKAS. Kaina 35c.

MOTERISKE IR MEILE. Kaina 20c.

SOCIALIZMO BESIVYSTYMAS IS MOKSLO I VEIKIMA. Kaina 25c.

SVETIMOS LAIDOS KNYGOS.

STEPONAICIO RASTAI IR EILES. Kaina 1.00

ATEITIES SUREDYMAS. Kaina 15c.

PAZVELGUS ATGAL. Sociologija. Kias romanas. Kaina 1.00

ANGLISKOS KALBOS ZODYNE. LIS. Kaina 25c.

SIELOS BALSAS. Puiki knyga, daugybė labai gražių eilių ir dainų. Daug gražių spalvutu paveikslų. Kaina 75c.

Su apdarais 1.00

GYVENIMO BANGA. Parašė Senas Vincas. Kaina 25c.

GALUTINES KLESU KOVOS TIKSLAS. Parašė A. Pannekoek. 10c.

REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Parašė Senas Vincas. Kaina 15c.

MOKSLINIO SOCIALIZMO ISSIPLĖTOJIMAS. Kaina su apd. 75c.

Svetimos Laidos Knygos

SOC-DEM. MOKSLO PAMATAI. Kaina 20c.

ANARCHIZMAS IR SOCIALIZMAS. Kaina su apdarais 75c.

PATARIMAI VYRAMS APIE LYTIŠKUS DALYKUS. Parasyta D-ro Wm. J. Robinsono. Knygoje aprašoma lyties organų veikimė ir svarba visame vyro gyvenime; susaugystė; lytiškos ligos, kaip jos patinti ir apsisaugoti; kaip būtį laimingą seimyniškam gyvenime; kaip siskinti vaikams lyties dalykus; apie apgavimus gydytojus; apie prostituciją ir daug kitų įdomių dalykų. Knyga su paveikslais ir gražiais apdaryta. Kaina 92.00

TIKEJIMŲ ISTORIJA, gražiai apdaryta; kaina 77.00

ZODYNAS lietuviiškai-angliškai ir angliškai lietuviiškos kalba, abi daly, puikiais apdarais 65.00

ETHNOLOGIJA arba istorija apie žemės tautas, gražiais apdarais, kaina 63.75

GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas apie žemes, tautas, gražiais apdarais, kaina 63.00

RYMAS, apdaryta, kaina 52.50

"L A I S V Ė"

455 Grand St. Brooklyn, N. Y.

